

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Censuris, In Qua Sex Disputationibus De Poenis Ecclesiasticis, deque
Irregularitate fusè tractatur, cum Indicibus necessariis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

VI. De poenis violantium interdictum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76667)

nam exeat è loco sacro, quando sunt à clero admoniti. Quarto si ipsimet moniti à clero, renuant exire. Hi casus habentur in *Clement. grauis de sentent. excommunicat.*

His addi potest quintus, si violenter se diuinis ingerant, quia grauem iniuriam irrogant Ecclesie, illisque ministris, & colligitur ex quarto casu apposito in *d. Clement.* Deinde Textus si dolo, & fraude fingentes se Clericos esse, vel privilegium habere diuinis assistant, quia decipiunt ministros Ecclesie in re graui, scilicet in celebratione diuinorum laicis presentibus. Sicuti si persuaderes clericum in loco interdicto publice celebrare, fingens non esse interdictum. Atque ita tradit Coninch. *disp. 17. dub. 2. num. 68.* Paul. Layman. *dicto cap. 3. num. 2.* Sayrus *lib. 5. thesauri cap. 14. num. 2.* Tametsi in hoc vicino casu contrarium sentiat Henriquez libro 13. *cap. 46. numero 3.* Item septimus, si more Ecclesiasticorum officia diuina solemniter peragant, quia ordinis vsum usurpant, & grauem iniuriam Ordini clericali irrogant, vti aduertunt Sayrus, Coninch; & Layman, *supra*, quamuis Henriquez dubius sit. Tandem si personaliter interdicti sint peccatum mortale committent diuinis assistentes, siquidem ex vi interdicti per se & directè ab eorum assistentia excludantur. Vti aduersus Caiet. verbo *interdicti violatio* docent reliqui Doctores, vt videre est in Nauarr. *cap. 27. num. 187.* Henricq. *lib. 13. cap. 46. num. 3.* Sayro *lib. 5. thesauri, cap. 14. num. 3.* Coninch. *disp. 17. dub. 3. n. 68.* Bonac. *de interdicto disp. 5. pun. 7. num. 1. & 2.* Gasp. Hurtado *diffic. 10. n. 32.*

6 Vnde quod in questionem verti potest, an seculo Ecclesie contemptu, violentia, fraude, aliisque circumstantiis extrinsecis peccatum mortale laici committant? In hac re nimis late locuti fuerunt Caiet. verbo *interdicti violatio* §. penult. & Nauarr. *capite 27. numero 187.* nullum per se peccatum agnoscemes, eo quod nulla adfit lex prohibens laicis diuinorum officiorum assistentiam in loco interdicto, sed solum ipsi clericis; ne officia diuina peragant laicis presentibus. Alij nempe Syluest. verbo *interdictum* 6. *num. 7.* Sotus in *4. dist. 22. q. 3. art. 1. conclus. 6.* Henricq. *lib. 13. cap. 46. num. 3.* Maior. *lib. 3. de irregular. cap. 20. num. 9.* Gregor. de Valent. *4. disp. 7. q. 18. pun. 2. n. 2. ab. 4.* Aul. *5. disp. 5. dub. 2.* Et probabile alijs relatis reputat Sayrus *lib. 5. cap. 14. num. 1.* Paul. Layman. *libro 1. summa. tract. 5. par. 4. capite 3. num. 3. conclus. 3.* Suar. ex parte *disp. 34. sect. 5. num. 9.* censent solum peccatum veniale committi, quia comparatione laicorum hæc assistentia non videtur grauis materia, maxime si ea fuerit in alijs officijs diuinis præter Missæ sacrificium, vt inquit Suar.

7 Cæterum omnino dicendum est peccatum aliquod esse, assistere laicos officijs diuinis in loco interdicto, quod docent reliqui omnes Doctores, Caiet. & Nauarro exceptis. Et colligitur ex *cap. si sententia, de sententia excommunicat.* in 6. vbi aduertit tempore interdicti laicos diuina extra ciuitatem interdictam audire posse, quod frustra aduenteretur, si possent in ciuitate interdicta diuina audire. Præterea sic assistentes Ecclesie intentioni aduersantur, quæ est laicos ob officijs diuinis in loco interdicto celebratis remouere, aliàs non prohiberet in *capite alma de sentent. excommunicat.* in 6. ne campanis pulsatis, necue alta voce, & apertis ianuis officia celebrarentur. Hoc tamen peccatum est probabile sit, solum esse veniale, probabilius reputo ex suo genere mortale esse. Vti docuit Innocent. in *cap. tanta, num. 2. de excessib. Pralator.* S. Antonin. *3. part. tit. 27. cap. 4. sub finem.* Suar. *disp. 34. sect. 5. num. 4.* Filliuc *tract. 18. num. 54. & 81.* Coninch. *disp. 17. dub. 1. num. 64. & 67.* Bonac. *de interdicto, disp. 5. pun. 7. num. 1.* Gasp. Hurtado *de interdicto diffic. 10. à numero 32.* Ratio est, quia assistentia diuinis officijs grauis materia est, ad quam si ex voto quis obligaretur non est dubium mortaliter in illius transgressione peccaturum.

Cum ergo ex vi interdicti hæc assistentia prohibita sit laicis, efficiunt laicos transgredientes hanc legem mortaliter peccaturos. Neque obest huic grauitati quod indirectè laicis hæc prohibitio facta sit, dummodò verè sit facta, sicuti non obest, vt fideles excommunicatum denunciatum vitare teneantur, quod illum in communicatio indirectè illis sit interdicta, directè tamen excommunicatio.

8 Ad extremum ex communi sententia moneo duplicem conditionem necessariam esse pro cuiuslibet interdicti obligatione. Prima, vt interdictum denunciatum sit; aliàs post *Extrauag. Ad uitanda scandala*, nec interdictum locale obseruare, neque personaliter interdictum vitare tenemur, esto ipso interdictus personaliter abstinere à diuinis debeat cum primum censura ligatur, quia ipsi sicut excommunicatis nullus fauor in *dicta Extrauag.* factus est. Secunda conditio est, vt passim obseruetur interdictum locale ad diuina gratiam appositum est; aliàs si ipsi interdictum non obseruent, censetur Ecclesia illud remittere, vt habetur in *capite potestas, de Privileg.* Et ibi Panoimit. Et notauit Sayrus *lib. 5. cap. 12. num. 25.*

PUNCTVM VI.

De penis violentium interdictum.

- 1 Clerici violentes interdictum per actum ordini sacro. xiiii. irregularitatem incurruunt.
- 2 Extra prædictum casum nulla est Clericis irregularitas apposta.
- 3 Clericus, vel Religiosus violans interdictum locale, reddatur inhabilis ad electionem tam actiuam, quam passiuam.
- 4 Violatores interdicti locali non incurruunt suspensionem, nisi aliquibus contrarium placeat.
- 5 Religiosus interdictum generale loci, quod ab Ecclesia matrice obseruatur violans in suis Ecclesijs, excommunicatio incurritur.
- 6 Laicis violentibus interdictum nulla est pena ipso interdicti, præter illos casus relatis in Clement. grauis de sentent. excommunicat.
- 7 Poene ferenda arbitrio iudicis relinquuntur.
- 8 Violantes interdictum quoad sepulchrum Ecclesiasticum, excommunicatio maior imponitur.
- 9 Qua communicatio cum interdictis prohibetur.

Clerici personaliter, vel generaliter interdicti, vel in loco interdicto celebrantes, alium actum ordini sacro amicum exercentes, irregularitatem ipso facto incurruunt, vt colligitur ex *cap. 1. de sentent. & vt iudic. lib. 6. & cap. cum medicis. lib. 6.* Cap. is qui §. is verò. Et *cap. si cui de sentent. excommunicat. libro 6.* Quod ad eò verum est, vt si clericus in loco generaliter interdicto celebrat, non seruata moderatione *cap. alma mater*, irregularis erit, quia illa est celebratio facta in loco interdicto, in quo nullatenus permittitur celebratio, nisi sub conditionibus in *d. alma præscriptis*: Sicuti tradit Syluest. verbo *interdictum* 5. q. 5. Couarua. *c. alma 2. p. 5. 4. num. 6.* Henricq. *lib. 4. c. 7. n. 3.* Sayr. *lib. 5. thesauri c. 14. n. 30.* Bonac. *disp. 5. pun. 7. num. 4. & seqq.*

Ex eo autem quod Clericus non interdictus, & in loco non interdicto admittat interdictos ad celebrationem, illius sacramenta ministrat, sepulchrum Ecclesiasticum concedat irregularis non est, quia nullibi constat hanc penam ob hoc delictum appositam esse, & irregularitas solum in casibus à iure expressis incurritur: est tamen illi Ecclesie ingressus interdictus, quousque ad arbitrium eius cuius locum contempnit, satisfaciat competerent. *Capite Episcoporum, de Privilegijs in 6.* Sicuti plures referens tradit Sayrus *dicto cap. 14. num. 34.* Suar. *disp. 33. sect. 3. num. 8.* Bonac. *de interdicto disp. 5. pun. 7. numero 18.* Ad incurrendam tamen hanc penam, plures Doctores Nauarr. *cap. 25. num. 94.* Henricq. *cap. 43. num. 3.* Suar. *disp. 34. sect. 4. in fine.* Aul. *5. disp. 5. dub. 4. conclus. 4.* censent opus esse, vt clericus à iurisdictione ordinaria Episcoporum exempti sint, quod probabile est, quantum Sayrus *lib. 5. thesauri, cap. 14. num. 8.* repugnet, ductus illa verbis: Clerici seculares, vel regulares, quantumcumque exempti. *Ly quantumcumque non ad restringendum, sed potius ampliandam dispositionem appositum est.*

Deinde Clericus, vel Religiosus etiam monialis violans interdictum locale, redditur inhabilis ad electionem tam actiuam, quam passiuam. *Cap. is qui §. is verò de sentent. excommunicat. lib. 6. & cap. 1. de postulat. Pralator.* vbi postulatib. personæ quæ interdictum violauerat repellitur vt indigna. Sic tradit Syluest. verbo *interdictum* 6. q. 2. Sotus in *4. d. 22. q. 3. art. 1. conclus. 5.* Henricq. *lib. 13. cap. 46. num. 3.* Suar. *disp. 34. sect. 4. n. 27.* Sayrus plures referens *dicto cap. 14. n. 6.* Coninch. *dub. 4.* Layman. *cap. 3. num. 3.* Plurè quæ ex his Doctoribus hanc penam extendunt ad violatores interdicti personalis.

Præterea placet pluribus Doctoribus, Glossæ in *cap. si de excessib. Pralator. verbo irritas.* Couarua. *capit. alma. 2. part. 5. numero 2.* Aul. *disp. 5. dub. 4.* Suar. *disp. 34. sect. 4. numero 16.* Layman. *cap. 3. num. 3.* violatores interdicti locali suspensos esse ab officio, & beneficio, & consequenter à iurisdictione. At vt bene aduertit Sayrus alijs relatis, *cap. 14. n. 12.* Coninch. *disp. 17. dub. 4. num. 71.* Bonac. *disp. 5. p. 7. n. 4.* ex prædicto Textu hæc pena non colligitur, siquidem sententia ibi annullatur non ob interdicti violationem, sed quia iniquè late funt.

Religiosi verb qui interdictum generale loci quod ab Ecclesia matrice obseruatur, in suis Ecclesijs non obseruauerint, vel celebrando, vel admittendo alios ad diuina officia, vitæ prædictas penas, excommunicationem incurruunt. Sicuti aduertit Nauarr. *cap. 27. num. 146. §. 6.* Aul. *5. disp. 5. dub. 3. conclus. 3.* Sayrus *lib. 5. cap. 14. num. 13.* Suar. *disp. 34. sect. 4. n. 19. & sect. 5. num. 9.*

Laicis verò violentibus interdictum nulla est pena ipso interdicti, præter illos quatuor casus qui referuntur in Clement. grauis 2. de sentent. excommunicat. quorum meminimus §. prædict. *Quod*

Quod si de penis ferendis ob violationem interdicti loquatur arbitrio iudicis spectata delicti qualitate, relinquatur. Cap. auctoritate de Privileg. in 6. Clerici interdictum locale violantes, beneficiis privandi sunt. Cap. postulatus. §. quales violantes, beneficiis privandi sunt. Sicuti tradit Panormitan. ibi num. 5. Couarrus. cap. alma. 2. part. §. 2. numero 2. Sayrus lib. 5. cap. 14. num. 7. Verum vt recte aduertit Suar. disp. 34. sect. 4. num. 27. Sayrus num. 8. hęc poena privationis beneficiorum, non debet executioni mandari, nisi ipsi violatores interdicti post monitionem sub excommunicatione, rebelles extiterint. Vt colligitur ex cap. clerici, iuncta Glossa ibi, verbo moniri, de clerico excommunicato. miniftr. Religiosi verò, & moniales ob huiusmodi delictum in actiora monasteria sunt detrahendi, ex dicto cap. postulatus, de cleric. excommunicato. miniftrante.

Tandem violentibus interdictum quoad sepulturam Ecclesiasticam, eo quod in loco interdicto aliquem sepeliant in casibus non permisis, vel interdictum in loco non interdicto Ecclesiasticę tradant sepulturę, excommunicatione maior imponitur in Clement. 1. de Sepulturis. Et est eadem excommunicatio quę lata est aduersus sepelientes, non est eadem excommunicatio quę lata est aduersus sepelientem, nisi forte impendentem confiteri decessisse. Sicuti tradit Suar. disputat. 3. §. 1. numero 20. Sayrus lib. 5. cap. 8. numero 22. vbi plures refert.

Ex supradictis inferitur qualis communicatio cum interdictis prohibeatur. Solum enim prohibita est communicatio in sepultura, ne scilicet interdictos denunciatio Ecclesiasticę tradant sepulturę, vel non interdictos in loco interdicto sepeliant; à nulla alia communicatione in diuinis cum interdictis laici prohibentur. Clericis verò interdictis, nec coram interdictis diuina celebrent, nec coram non interdictis in loco interdicto. Quod si regimen Ecclesię habeant, debent tam interdictos à loco non interdicto, quàm non interdictos à loco interdicto expellere, cum diuina celebrantur. Argum. c. Non est vobis, de Sponsalibus.

PUNCTUM VII.

De relaxatione Interdicti.

§. I.

Qualiter Interdictum suspendi ad tempus, vel quoad aliquem effectum possit?

- 1 Potest interdictum suspendi ad tempus ab eo qui interdictum tulit.
- 2 Quoad aliquos effectus manente interdicto, suspendi interdictum posse restantur plures.
- 3 Probabilius est appositum.
- 4 Satisfit contrariis.

Suspendi interdictum ad tempus ab eo qui interdictum tulit, non est dubium fieri posse; nam cum potestatem habeat irritandi, & tollendi absolute interdictum, à fortiori potest illud pro aliquo tempore suspendere, nam illa suspensio est interdicti sublatio, & tacita illius impositio. Sicuti ex communi docet Henricus lib. 3. cap. 5. num. 4. Auila 5. p. disp. 6. dub. 1. Paul. Layman. lib. 1. sum. tract. 5. par. 4. cap. 5. n. 3. ver. 4. Galp. Hurtado de interdicto difficult. 16. n. 50. Coninch. disp. 17. dub. 6. n. 78. & alij.

Quoad aliquos verò effectus suspendi posse manente interdicto restantur plures Doctores in c. ad hoc de appellat. quos sequitur Couarrus in c. alma. 2. p. §. 2. num. 4. Nauarr. c. 27. n. 16 §. Syluest. interdictum 3. q. 8. Angel. eodem 8. num. 3. Suar. disp. 38. sect. 3. num. 5. Henricus lib. 1. 3. cap. 5. n. 4. indicant. Coninch. & Layman. supra. & probabile reputat Auila 5. p. disp. 6. dub. 4. conclus. 1. 2. & 3. Probant ex cap. dilectis filiis de appellation. vbi Decanus quidam sententiam interdicti ferens, eius effectum ad tempus decreuerat suspendendum. Ergo non solum à Pontifice, sed ab eo qui sententiam interdicti tulit, potest interdictum suspendi quoad aliquos effectus, manente interdicto quoad alios.

Ceterum est supradicta sententia communis sit, probabilior existimo quę affirmat neminem alium à Pontifice effectus interdicti, manente interdicto suspendere posse. Sicuti docet Panormitan. in cap. ad hoc de appellationib. Auila dicto dub. 4. conclus. 4. Galp. Hurtado de interdicto difficult. 16. n. 50. Et ratio videtur manifesta, nam effectus interdicti sunt interdicti ex iuris dispositione annexi, imo in ipsorum privatione interdicti essentia à Pontifice consistit, at nemini alteri à Pontifice datum est Pontificiam dispositionem mutare. Ergo.

Et explicio vel interdictum est locale, vt personale. Si locale est interdictum, locus redditur incapax, vt in eo diuina sicut prius peragantur. Quod aded verum est, vt ferè omnes Doctores doceant perseuerante interdicto non posse iudicem ibi diuina celebrare, quia quę ipse ac alij interdicti lege ligatur, siquidem apposto interdicto ligatur lege à iure communi inducta. Ergo signum est effectus interdicti suspendere non posse. Eadem ratione probatur de interdicto personali, à cuius effectibus eximi nullo potest, nisi ab interdicto extimatur, quia non ab alio, quàm à Pontifice effectus interdicti annectuntur. Fateor tamen posse iudicem partem interdicti suspendere, & priuare, interdictum diuinarum officiorum assistentia tantum, vel celebratione, vel sacramentorum receptione. Sed hęc priuatio non est interdictum censura, sed quædam pœnalis prohibitio ab interdicto distincta.

Neque his obstat Textus in cap. dilectis filiis de appellationib. quia ibi non approbatur à Pontifice posse suspendi sententiam interdicti à Decano latam, maxime quoad aliquem effectum, manente sententia quoad alios, sed solum dicitur ipsum allegasse voluisse suspendere effectum interdicti, quæ voluntate durante si verum est posse fieri, indicat Pontifex per appellationem suspendi, neque posse ulterius procedere, & ad pristinum statum sententiam reuocare. Omitto solutionem primam Glossę, quę asserit illud interdictum fuisse sub conditione, vel in diem prolatum, & cum appellatio interposita fuerit ante diem conditionis non potuit, neque debuit Decanus ferre, vel exequi interdicti sententiam.

§. II.

Qualiter interdictum cesset, absolutioeue indigeat?

- 1 Interdictum appositum pro limitato tempore, vel sub aliqua conditione, cessat finito tempore, vel conditione appositæ.
- 2 Ante finitum tempus, vel conditionem appositam absolutioeue indiget, & quis possit illam præstare.
- 3 Cessat interdictum absque absolutioeue destructo subiecto illius.
- 4 Interdictum absolutum latum in contumaciam, recedente contumacia absolutioes tollitur.
- 5 Interdictum locale nullus tollere potest, nisi iurisdictionem Episcopalem habeat in illum locum.
- 6 Idem est de interdicto generali personali.
- 7 Interdictum personale speciale non reformatur à quo relaxetur.
- 8 Si reformatum sit nullus alius præter ipsum cui est facta reservatio vel illius superiorem absoluere poterit.
- 9 Absolutio ad cautelam non habet locum in interdicto generali loci.
- 10 Interdictum nunquam relaxandum est, quin principalis delinquens satisfactionem offerat.
- 11 Nulla est forma præscripta in interdicti relaxatione.

Interdictum appositum pro limitato tempore, vel sub aliqua conditione eo tempore finito, vel conditione appositæ cessat absque alia absolutioeue, vt est communis sententia Glossa in cap. non est vobis, verbo donec. Et ibi Panormitan. n. 7. de Sponsalibus. Syluest. verbo interdictum 3. q. 9. Henricus lib. 1. 3. cap. 47. num. 1. & cap. 50. num. 4. Vgoliu. tab. 5. c. 4. n. 3. & cap. 2. 3. n. 3. Sayrus lib. 5. thesauri. c. 15. num. 2. Auila 5. p. disp. 6. dub. 1. Suarez disp. 38. sect. 1. num. 3. & leg. Coninch. disput. 17. dub. 6. conclus. 1. Layman. lib. 1. sum. tract. 5. par. 4. c. 5. num. 1. Bonac. de interdicto disp. 5. p. vlt. n. 1. & alij.

Vt autem ante finitum tempus, vel conditionis positionem tollatur, absolutioeue seu dispensatione indiget, quam præstare nequit alius præter illum qui interdictum tulit, seu eius superior, vt tradunt Doctores communiter in c. si curias. & c. si sententia de sentent. excommunicato lib. 6. Tolet. lib. 1. cap. 22. Sayrus d. c. 15. num. 3. Auila. Suar. Coninch. Layman. Bonac. locis allegatis. Idem est dicendum de interdicto lato in puram pœnam, etiam si absque vlla limitatione latum esset, quia est sententia iudicis, quam inferior mutare nequit. Vt aduertit Nauarr. c. 27. num. 162. Suar. disp. 38. sect. 2. num. 2. Galp. Hurtado difficult. 16. de interdict. num. 49. Ex facultate autem concessa in Conc. Trident. sess. 24. cap. 6. de reformat. optime poterit ab hoc personali interdicto Episcopus absoluere, si delictum eo cuius causam appositum est fuerit occultum, vt docet Henricus lib. 1. 3. cap. 5. n. 2. Auila 5. p. de censuris, disp. 6. dub. 6. conclus. 1. in fine.

Deinde cessat interdictum absque absolutioeue destructo subiecto illius, vt si interdictum latum sit in aliquam Ecclesiam, illa verò omnino destruat, cessabit interdictum, quod non est verum, cum locus Ecclesię interdictus est, quia tunc manet solum, & purimentum Ecclesię cui interdictum inest. Vt docuit Suar. disp. 38. sect. 1. num. 23. Filiucius tract. 18. n. 118.